

- Беларусь не заплаціла за газ у вызначаны тэрмін.
- Выраслі тарыфы на электра- і цеплаэнергію для прадпрыемстваў.
- Беларусь павысіла эксартныя кошты на калійныя ўгнаеньні.
- Плацёж за акцыі Белтрансагазу быў залічаны ў золатавалютныя рэзэрвы.
- Банкі павялічылі замежныя пазыкі.

Палітыка: Беларусь не выплаціла пазыку за газ у вызначаны тэрмін

У адпаведнасці зь беларуска-расейскім пагадненнем Беларусь да 23 ліпеня мусіла выплаціць пазыку ў памеры USD 456.2 млн за пастаўкі газу з Расеі (у першым паўгодзьдзі Беларусь аплочвала пастаўкі газу на 55%). У вызначаны тэрмін пазыка не была выплачаная, і беларускі бок ініцыяваў перамовы аб магчымасцях яе рэструктурызацыі і атрымання ад Расеі крэдыта ў памеры USD 1.5 млрд на аплату газу. Аднак беларуская дэлегацыя на чале зь міністрам энэргетыкі А. Азярцом не змагла знайсці кампрамісу з прадстаўнікамі Газпраму. Не была дасягнутая дамоўленасць і на сустрэчы прэм'ер-міністраў абедзвух краінаў. У сувязі з гэтым Газпрам паведаміў беларускаму боку аб намеры скараціць пастаўкі газу на 45% з 3 жніўня, пасля чаго Беларусь пералічыла USD 190 млн у якасці частковай выплаты пазыкі. Газпрам чакае поўнай выплаты запазычанасці на працягу першай паловы жніўня. Такім чынам, Беларусь альбо будзе вымушаная шукаць новыя аргументы для атрымання расейскага крэдыту, альбо знаходзіць новыя крыніцы пазыкаў.

Рэальны сэктар: зьмяншэнне ўнёска інвэстыцыяў у прырост ВУП

У другім квартале рэальны ВУП вырас на 8.9% г/г, што на 0.7 адсоткавага пункта вышэй, чым у першым квартале. З боку попыту найбольшы ўнёсак у прырост ВУП зрабілі спажывецкія выдаткі хатніх гаспадарак, экспарт тавараў і паслугаў, а таксама інвэстыцыі ў асноўны капітал. Паводле нашых ацэнак, іх унёсак склаў 6.6, 5.8 і 4.8 адсоткавага пункта адпаведна. У параўнаньні з першым кварталам унёсак інвэстыцыяў значна зьменшыўся – на 3.2 адсоткавага пункта, а экспарту – вырас (на 8.2 адсоткавага пункта). Адмоўны ўнёсак імпарту таксама павялічыўся – на 4.5 адсоткавага пункта.

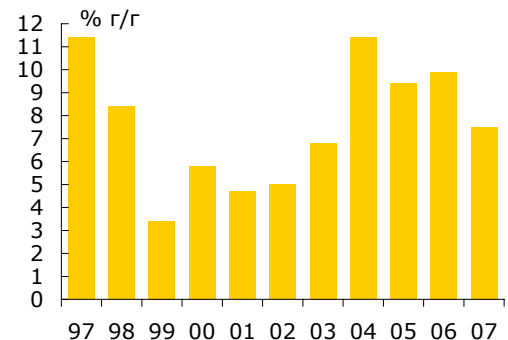
Павелічэнне ўнёска экспарту ў прырост ВУП тлумачыцца аднаўленьнем росту паставак нафтапрадуктаў і паскарэньнем росту экспарту калійных ўгнаеньняў. Імпарт рос за кошт сыравіны і інвэстыцыйных тавараў. Дынаміка інвэстыцыяў тлумачылася запавольваньнем росту капіталаўкладаньняў, прафінансаваных з уласных сродкаў прадпрыемстваў і сродкаў бюджэта. Крэдыты банкаў засталіся асноўнай крыніцай фінансаваньня інвэстыцыяў, але і іх рост адчувальна запаволіўся. Такім чынам, ва ўмовах больш жорсткай бюджэтнай палітыкі крэдыты сталі амаль адзіным спосабам фінансаваньня інвэстыцыяў.

Структурныя тэндэнцыі: рост тарыфаў на цепла- і электраэнергію

Энэргетыка. З 1 ліпеня тарыфы на цеплавую і электрычную энэргію для прамысловых спажыўцоў і індывідуальных прадпрыемальнікаў павышаныя на 12%. Тарыфы на элек

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвэстыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЭЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЭЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2007 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарава, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову
ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса
"Новая Эўропа", <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2007

траэнэргію для бюджэтных арганізацыяў выраслі на 42.7%, для вытворцаў сьлягаспрадукцыі – на 20%. У выніку тарыфы на электраэнэргію для большасьці прамысловых спажывецкоў дасягнулі USD 0.103 за 1 кВт/ч, што вышэй, чым ва ўсіх краінах СНД і параўнальна з тарыфамі ў краінах Эўразьвязу. Пры гэтым да канца 2007 г. павышэньне тарыфаў на энэргарэсурсы для насельніцтва не плянуецца, бо вызначаны ўрадам на бягучы год максымальны ўзровень росту тарыфаў на паслугі ЖКГ (USD 5 за год) ужо адбыўся. Як заявіў міністар энэргетыкі А. Азярэц, дадатковыя даходы ад павышэньня тарыфаў будуць выкарыстаныя для інвэстыцыйных праграмаў, а не для разьлікаў за расейскі газ.

Вонкавы гандаль: Беларусь павысіла экспартныя цэны на калійныя ўгнаеньні

У студзені-траўні дэфіцыт гандлю таварамі дасягнуў USD 1.5 млрд, што ў 1.9 раза больш, чым год таму. Аднак у траўні ўпершыню з пачатку году тэмпы росту экспарту (32.6% г/г) перавысілі тэмпы росту імпарту (22.1% г/г). Агульны кошт экспарту ў траўні рос як за кошт павышэньня экспартных цэнаў, так і за кошт фізычнага аб'ёму, у той час як у папярэдні месяцы – толькі за кошт цэнавага фактара. Павелічэньне рэальнага аб'ёму экспарту тлумачыцца галоўным чынам аднаўленьнем росту экспарту нафтапрадуктаў. У красавіку-траўні фізычны аб'ём іх экспарту вырас на 23.5% г/г, у той час як у студзені-сакавіку – знізіўся на 17.1% г/г. Аднак адмоўнае сальда гандлю энэргетычнымі таварамі працягвае расьці. Да прычынаў гэтага належыць і спынэньне экспарту сырой нафты ў 2007 г. Яго аднаўленьне па трубаправодах Транснафты ў 2007 г., на думку прадстаўнікоў ураду, малаверагоднае. Дадатковым фактарам павелічэньня кошту імпарту зьяўляецца павышэньне з 1 жніўня адмысловай мыты на расейскую нафту для Беларусі з USD 58.8 да 65.5 за 1 т пасьля павышэньня расейскай экспартнай мыты.

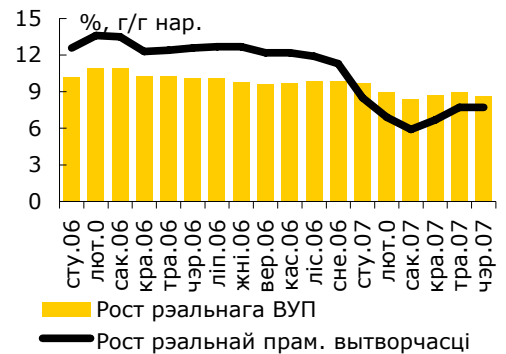
Асноўным экспартным таварам апынуліся калійныя ўгнаеньні, што забясьпечылі ў студзені-траўні 16.4% прыросту кошту экспарту. Больш за тое, у ліпені Беларуска калійная кампанія дасягнула дамоўленасьці аб павышэньні цэнаў паставак у Індыю (на USD 50 за 1 т) і Паўднёва-Ўсходнюю Азію. Такім чынам, улічваючы, што каля паловы дэфіцыту гандлю таварамі выпадае на гандаль іншымі прамежкавымі таварамі, павелічэньне агульнага кошту экспарту калійных ўгнаеньняў можа трохі палепшыць сытуацыю з сальда вонкавага гандлю.

Дзяржаўныя фінансы: новая сыстэма аплаты акцызаў

У студзені-траўні 2007 г. даходы кансалідаванага бюджэту склалі 53.4% ад ВУП, што на 1.7 адсоткавага пункта вышэй за ўзровень мінулага году. Расходы бюджэту за гэты пэрыяд склалі 47.9%, што на 0.7 адсоткавага пункта ніжэй за ўзровень студзеня-траўня 2006 г. У выніку ўтварыўся прафіцыт бюджэту ў 5.5% ад ВУП. Ён застаецца вышэй за мінулагодні ўзровень (3.1% ад ВУП), што ў асноўным зьвязана з павелічэньнем даходаў ад падаткаў на вонкавагандлёвую дзейнасьць на 3.3% ад ВУП у параўнаньні з студзенем-траўнем 2006 г. і зьніжэньнем выдаткаў на нацыянальную эканоміку на 1.8% ад ВУП.

З 1 ліпеня пачала дзейнічаць зьмененая сыстэма аплаты акцызаў. Апроч двух існых спосабаў, якія грунтуюцца на аб'ёме рэалізацыі і стаўках акцызаў у пазамінулым месяцы, яна прадугледжвае магчымасьць аплочваць акцызы зыходзячы з фактычных аб'ёмаў рэалізацыі і існых ставак ак

ВУП і прамысловая вытворчасць

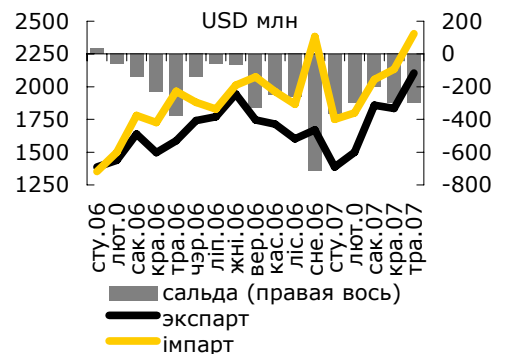
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Унёсак асноўных кампанэнтаў суцэльнага попыту ў прырост ВУП

	прырост, % г/г		унёсак у прырост*	
	1 кв. 2007	2 кв. 2007	1 кв. 2007	2 кв. 2007
ВУП	8.2	8.9	8.2	8.9
Спажывецкія выдаткі хатніх гаспадарак	16.2	12.3	8.7	6.6
Інвэстыцыі ў асноўны капітал	29.9	13.6	8.0	4.8
Экспарт	-3.7	9.2	-2.4	5.8
Імпарт	2.4	8.5	-1.6	-6.2

* адсоткавых пунктаў.
Крыніца: 1 кв. 2007 г. – Міністэрства статыстыкі і аналізу, 2 кв. 2007 г. – уласная ацэнка.

Дынаміка вонкавага гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Унёсак таварных групаў у прырост экспарту і імпарту*

Групы тавараў	Экспарт	Імпарт	Сальда
Інвэстыцыйныя	33.4	18.1	6.6
Прамежкавыя энэргетычныя іншыя	53.4	63.6	-79.1
Спажывецкія харчовыя нехарчовыя	-28.3	16.2	-83.7
Разам	81.4	47.4	4.2
Спажывецкія харчовыя	12.3	18.3	-27.5
нехарчовыя	2.3	3.5	-5.3
Разам	10.0	14.9	-22.2
Разам	100.0	100.0	-100.0

* Студзень-травень 2007 г. да студзеня-траўня 2006 г., %.
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

цызаў. Гэты крок спрыяе працэдуры аплаты падаткаў прадпрыемствамі, чые аб'ёмы рэалізацыі вагаюцца ў залежнасці ад сэзону, і дазваляе ім "аптымізаваць" падаткавыя плацяжы пры ваганні ставак акцызаў ці аб'ёмаў рэалізацыі падакцызнай прадукцыі.

Манетарная палітыка: павелічэнне рэзэрвовых актываў

У чэрвені валютныя рэзервы краіны папоўніліся за кошт пералічэння на рахунок Мінфіна USD 625 млн ад продажу 12.5% акцыяў Белтрансгазу. Апроч таго, НББ зноў набыла на чыстай аснове замежную валюту на ўнутраным рынку. У выніку чыстыя замежныя актывы ВГКР у чэрвені павялічыліся на 37.1% м/м. Павелічэнне патрабаванняў да банкаў (на 12.7% м/м) было кампэнсаванае адтокам сродкаў у беларускіх рублях на рахунокі ўраду ў НББ (рост на 22.1% м/м). Такім чынам, набыццё замежнай валюты НББ у чэрвені стала асноўным інструмэнтам павелічэння грашовай прапановы. У выніку грашовае база за чэрвень павялічылася на 5.7% м/м, а ў гадавым вымярэнні яе рост паскорыўся да 29.4% г/г (28.0% г/г у траўні).

Ва ўмовах высокага ўзроўню ліквіднасці камэрцыйныя банкі павялічылі свае замежныя актывы. Таму ўпершыню з пачатку году, нягледзячы на па-ранейшаму высокія тэмпы пазыкаў за мяжой, павялічыліся чыстыя замежныя актывы камэрцыйных банкаў (на 16.3% м/м). Аднак камэрцыйныя банкі працягваюць заставацца нэта-пазычальнікамі ў адносінах да вонкавага сьвету: перавышэнне іх вонкавых пасаіваў над актывамі складае больш за USD 1 млрд. На ўнутраным рынку паводзіны банкаў істотна не адрознівалася ад красавіка-траўня. У сувязі з высокім узроўнем крэдытнай запасычанасці працягвалася паступовае згасанне крэдытнага бума – у чэрвені тэмп росту крэдытавання эканомікі склаў 55.6% г/г (56.7% г/г у траўні). Пры гэтым на крэдытна-дэпазытным рынку не адбывалася істотнай карэкцыі працэнтных ставак, а таму паводзіны эканамічных агентаў на грашовым рынку таксама істотна не змяніліся. Аб'ём наяўных грошай у абароце вырас на 9.1% м/м, але тэмп іх росту ў гадавым вымярэнні знізіўся да 21.9% г/г (23.9% г/г у траўні).

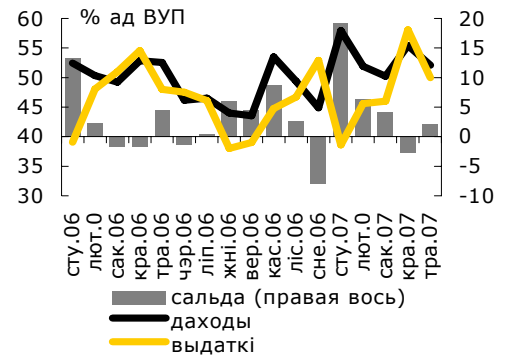
Тэмпы росту дэпазытаў у замежнай валюце па-ранейшаму перавышалі тэмпы росту дэпазытаў у нацыянальнай валюце, хоць у чэрвені рост апошніх троху паскорыўся. У выніку рублёвая грашовае база павялічылася ў красавіку на 6.0% м/м, а шырокая грашовае база – на 5.0% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі адпаведна 27.8 і 31.3% г/г (27.7 і 28.6% г/г у траўні).

Спажывецкія кошты ў траўні выраслі на 0.4% м/м, а ў гадавым вымярэнні інфляцыя троху паскорылася, склаўшы 7.2%. Курс даляра ў чэрвені не змяніўся і на 30 чэрвеня склаў 2145 BYR/USD.

Банкаўскі сэктар: новыя замежныя пазыкі банкаў

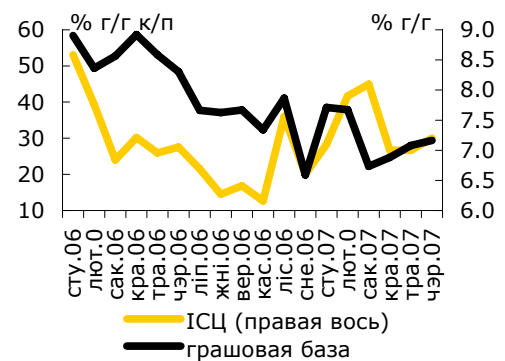
У ліпені была прынятая пастанова Савета міністраў, у адпаведнасці зь якой урад дае гарантыі банкам, якія выдаюць крэдыты сельскагаспадарчым прадпрыемствам, на агульную суму BYR 861.2 млрд. Акрамя таго, у ліпені быў выданы указ прэзідэнта, у адпаведнасці зь якім банкі ў 2007–2008 гг. мусяць выдаць BYR 917 млрд апрацоўваючым прадпрыемствам для закупкі сьлягаспрадукцыі. Тым самым захоўваецца сыстэма мяккіх бюджэтных абмежаванняў для сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, донарамі якіх выступаюць банкі і дзяржава.

Кансалідаваны бюджэт

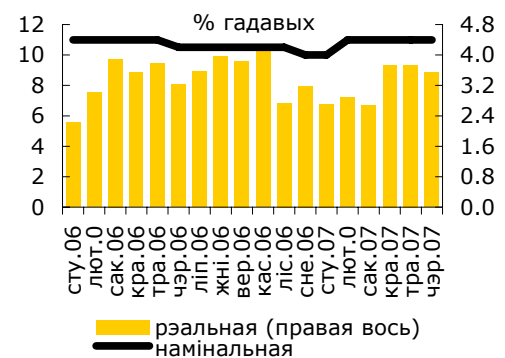
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовае база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансавання

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

У ліпені Прыёрбанк атрымаў сіндыкаваны крэдыт у памеры USD 100 млн, арганізатарам якога выступіў брытанскі банк VTB Bank Europe. Дадзены крэдыт атрыманы на два гады пад стаўку LIBOR + 3.125% гадавых. Апроч Прыёрбанку ў апошнія месяцы былі таксама прыцягнутыя наступныя сіндыкаваныя крэдыты альбо заключаныя пагадненні аб іх атрыманні: Белаграпрамбанкам (на EUR 210 млн і RUB 1 млрд) і Белгазпрамбанкам (на USD 35 млн). такім чынам, стымуляванне прыцягнення банкамі замежных рэсурсаў у эканоміку на дадзены момант зьяўляецца асноўным інструментам ураду ў супрацьдзеянні энэргетычнаму шоку.

Эканамічныя тэндэнцыі		3 кв. 05	4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	2 кв. 07	кра. 07	тра. 07	чэр. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	8.7	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	8.9	--	--	--
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.0	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	8.6	8.7	9.0	8.6
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	9.7	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	7.7	6.7	7.7	7.7
Рэальная сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г нар.	3.0	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	4.0	4.8	5.2
ІСЦ	% г/г к/п	9.8	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.2	7.0	7.0	7.2
ІЦВПП	% г/г к/п	10.5	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	13.6	12.9	13.9	13.6
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	15.1	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	--	22.6	23.4	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	7.8	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	21.1	--	23.4	22.1	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	43	-527	-136	-786	-1215	-2398	-836	--	-1113	-1348	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	816	510	115	-289	-558	-1512	-641	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	3.7	1.7	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	-7.0	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1189	1297	1290	1154	1155	1383	1565	2344	1565	1720	2344
Грашовая база	% г/г к/п	50	74	53	48	38	20	22	29	25	28	29
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	14	12	12	11	12	12	13	11	13	11	11
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2150	2150	2151	2146	2142	2141	2141	2145	2144	2145	2145
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2623	2558	2587	2694	2729	2761	2805	2890	2889	2901	2878

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79231
Намінальны ВУП*	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	19.4	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.5	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	510	-1512
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	351
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд**	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разлічаны па рынкавым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэд паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняе за перыяд
м/м	змены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ЭЗ	Эўрапейскі Звяз
млрд	мільярд		